

Fotó: Hirling Bálint

„Amikor betanuljuk a kórusművet együtt az énekeseimmel, akkor a darab élettársá szegődik: azzal fekszem, azzal kelek, dúdolom utcán, otthon. Fantasztikus ajándék egy karnagynak, mikor tanít, annyira benne él, hogy lassacskán kivirágoznak benne is ezek a gyönyörűséges dallamok.”

A gyermekkor idején, az '50-es években vagy napjaikban könnyebb Istenbe kapaszkodni?

Mikor már eszmélni kezdtem, onnan a Pozsonyi úti gyülekezet jut eszembe.

Kisgyermekként anyám ölében az istentiszteleten gyakran bóbiskoltam. Már akkor is voltak olyan élményeim, hogy zeng a gyülekezet éneke, szól az orgona, és csak annyit érzékelek, hogy valami nagyon szép az, ami engem körülvesz, és ez egy nagyszerű biztonságot ad. Azt érzem gyermekfejjel, hogy valami mágneses erőter vesz körül engem, és ebben nagyon jó részt venni, ebből erőt meríteni.

Az azt megelőző éveket a szüleim elmondásaiból ismerem háborús időkről, légiriadókról, amikor megszólalt a sziréna, és a bérházak lakói lélekszakadva szaladtak le az óvóhelyre. Hál' Istennek, a család túlélte ezeket az időszakokat. '56-ra viszont már konkrétan emlékszem. Nem laktunk messze a belvárostól, a Dózsa György és a Lehel út sarkán. Ott születtem, és ott nőttem föl. Ott kerültünk aztán kapcsolatba a Pozsonyi úti gyülekezettel. Azt hiszem, hogy a háború megtanította az embereket az Úristenhez közel kerülni. Ha sétára indultunk a belvárosba, nem ritkán találkoztunk mankóval vagy guruló eszközökkel közlekedő világháborús sérültekkel, megcsonkultakkal. Tapasztalhattuk, hogy a Biblia és a hit, s az evangelizáció a gyülekezetekben nagyon felértékelődött. Mert kellett a fogódzó, kellett a vigasztalás, ezzel együtt a gyülekezeti éneklés mint erőforrás.

És jöttek az '50-es évek furcsa és hazug esztendei, amikor születtek a mozgalmi dalok, ahol a nagy vezetőket, Sztálint meg Rákosit ünnepelték a dalszövegek, és mi gyerekek sodródtunk az eseményekkel. Mai fejjel szégyellem, hogy mint kezdő tanár sem voltam mindig tisztában azzal, hogy mi az igazság. Aztán az idő kiforogta, kitisztította, és kiderült, hogy egy velejéig hazug és kiábrándító időszakban éltünk. Ha ez nem így lett volna, akkor talán '56 is másképp alakul. De hál' Istennek azt is túléljük, amit a Pozsonyi úti gyülekezethez való tartozásunknak és az ott kapott lelki ajándékoknak köszönhetünk.

Az említett próbáló időkben a kereső ember előbb és őszintébben találja meg a hit kapaszkodóját. Most, hogy szabadság van, azaz nincs retorzió, úgy válhatunk liberálissá, hogy szabad nekünk mindent: lehetünk hitvallók vagy meg is tagadhatjuk az Istent.

Mit gondol Tanár úr a megoldáshoz vezető útról ebben a minket korlátozó szabadságból?

Ha nem találunk vissza a Bibliához, a népzene tiszta lelkiségéhez, a történelmi énekkincsünkhöz, akkor nagy kérdés, hogy ez az út hova vezet. Elmondhatjuk, hogy hatalmas értékek rejlenek ezekben, de a valóságban a tendencia sokszor elszomorító. Mégsem szabad elkeseredjünk, mert az Úristen kezében vagyunk, és ha neki kedves, akkor tud fordítani ezen a rossz irányon bármikor. Csak ennek az ára nehogy valami katasztrófa legyen,

Fotó: Hirling Bálint

ami megrendíti a világot. Sajnos még ez a veszély is benne lehet a közeljövőkben. Ahogy megfigyeljük a híreket, a háborúkat – és nem csak ezt az egyet itt a közelünkben –, a feszültségeket a világban, bizony reménykednünk kell, hogy az Úristen ezt egyszer megelégheti, és rendet tehet.

A szabadság torzult fogalma helyett Ön szerint Isten mire teremtett, majd tett bennünket újra szabaddá?

„Elétek adtam az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd hát az életet, hogy élhess te és utódaid is!” (5 Mózes 30,19) Ez az a lehetőség, amivel mindenki élhet azért, hogy élhessen. De a szirénhangok gyakran elbizonytalanítják az embert. Nem mindenki tudja megállni, hogy ne csábuljon el, s ne térjen le az Isten által kiszabott ösvényről.

A gyermekkorbeli szocializáció, a család és hogy milyen közösségekben cseperedik fel nemzedékünk, nagyon meghatározó számunkra.

A mai szabad világ nem biztos, hogy több embert tudhat az Úristen ígéje mellett, mint a diktatúra évei. Sőt, ott volt nagyobb szükség a kapaszkodóra, a lelki-érzelmi talajra. A háború után kezdődött hazánkban a romeltakarítás, s én ekkor kezdtem gyermekkorból eszmélni. Ez nem csak a lebombázott falvakra és városokra vonatkozott, hanem a beteg testek-lelkek újraépítésére.

Fotó: Hirling Bálint

Sokszor jut eszembe az a koncert, ami 1923 novemberében az évszázad egyik legjelentősebb hangversenyeként került megrendezésre. Ezen a három legnagyobb zeneszerzőnk: Bartók Béla, Kodály Zoltán és Dohnányi Ernő egy-egy művének ősbemutatóját tartja számon a krónika. Ezen az alkalmon elmondhatjuk, hogy a három nagy komponista három ősbemutója talán életük legfontosabb zeneművei voltak. Sokszor elgondolkodom, vajon ezen a koncerten voltak-e, akik nem gyászoltak? Vagy hányan mentek mankóval, fél lábbal? De legalábbis lelki sérülésekkel? Az ő számukra bizonyára megrendítő élményt nyújtott Dohnányi Ernő

Ünnepi nyitánya, amelyből a közelmúlt nagy háborús vérzivatarainak disszonanciái közül különösen nagy vigasztalással csendültek ki Himnuszunknak, Szózatunknak erőt adó motívumai: „Szánd meg, Isten a magyart, kit vészek hányának, Nyújts feléje védő kart tengerén kínjának.” Kölcsey Ferenc örökérvényű szavai mára sem veszítették el aktualitásukat

Mit üzen a mai fiatalságnak?

A fontos kérdést hadd szűkítsem le kollégiumi ifjúságunk számára. Elsőrenden nekik szeretném megfogalmazni válaszomat. Tartsák kiváltságnak, hogy egy majd félévezredes ősi iskola diákjai lehetnek. Ne rohanjanak, néha álljanak meg az árkádok alatt egy-egy dombormű előtt. Vagy a Díszteremben faggassák meg történelmünk nagyjait, akik a falról néznek le rájuk. Fürkésszék a tekintetüket, „szóra bírván őket”, mit üzennek a XXI. századnak. Fiataljaink, ha tehetik – nemcsak a teológusok, a gimnazisták is – készüljenek tudatosan a szószékekre, katedrákra, az orvosi rendelőkbe, vagy oda, ahova az Úristen rendeli őket. De soha ne feledjék, hogy a tudomány önmagában kevés, ha nincs mellette a lélek, a spiritualitás, a hit. Minden területen, különösen a „templom és iskola” missziójában.

Szeressék és őrizték az éneket, az Úristennek ezt a legcsodálatosabb ajándékát. Különösen akkor, amikor érzékelik, hogy Kodály Zoltán hazájában sokszor méltatlan a megítélése, mind a templomban, mind az iskolában. Pedig jól tudjuk, hogy ez az egyetlen tevékenység, ami vár ránk az Örökkévalóságban, a mennyei kórusban!

Végszóként Kádár Ferenc lekipásztor-költő klasszikus magyar énekéből idézek:

„Add, éljünk egymásért, és senki ellen,
Bárhol a földön, de Isten közelben!”

(Erős-Joó Kincső 12.B)